

Kohti muutoksia

Pohjoismaiden neuvoston työohjelma vuodeksi 2008

Pohjoismaiden neuvoston työohjelma vuodeksi 2008

Pohjoismaiden parlamentaarisen yhteistyön tavoitteena on edistää Pohjoismaiden ja Pohjois-Euroopan poliittista, taloudellista, ympäristöllistä, sosiaalista ja muuta kehitystä.

Pohjoismaiden neuvosto ajaa yhdessä Pohjoismaiden hallitusten kanssa asioita, jotka luovat lisäarvoa eri Pohjoismaille.

Yksi näistä alueista on globalisaatio, jonka myötä kaikkien Pohjoismaiden ja itsehallintoalueiden on mukauduttava täysin uusiin kilpailu- ja tuotantoedellytyksiin. Pohjoismainen yhteistyö voi olla tässä työssä merkityksellistä ja luoda uusia tuloksia, jotka hyödyttävät Pohjoismaiden asukkaita. Pohjoismailla on ilmeisiä yhteisiä vahvuuksia, joiden hyödyntäminen globaaleilla markkinoilla voidaan parhaiten taata yhteisellä strategisella panostuksella.

Yksi pohjoismaisen yhteistyön keskeisistä haasteista on lähivuosina ilmastonmuutosten ehkäiseminen. Kaikilla Pohjoismailla on edellytyksiä vähentää kasvihuonekaasupäästöjään energiantuotannon lisääntymisestä huolimatta. Tämän mahdollistavat mm. moderni ympäristötekniikka, uusiutuvien energianlähteiden käyttö sekä energiatehokkuus. Pohjoismailla on kuitenkin yksinään vain marginaalinen vaikutus ilmastoon ja sen muutoksiin. Koska ongelma on mitä suurimmassa määrin globaali ja yhteinen, myös ratkaisun on oltava globaali ja yhteinen. Pohjoismaiden neuvosto aikoo keskittyä Kööpenhaminassa vuonna 2009 pidettävän YK:n ilmastokonferenssin suunnitteluun varmistaakseen sen, että konferenssissa tehdään välttämättömät ympäristö- ja ilmastopäätökset.

Pohjoismaiden neuvosto työskentelee määrätietoisesti, jotta Pohjoismaat olisivat globaalien vastuun edelläkävijäalue ja jotta Pohjoismaiden yhteiskunnille leimallinen solidaarinen ajattelu ohjaisi myös maiden globaalista toimintaa. Pohjoismaat ovat nykyisin keskeisiä humanitaarisia toimijoita eri puolilla maailmaa. Pohjoismaiden ulko- ja turvallisuuspoliittiset panostukset, kuten siviilikriisinhallinta ja yhteiskunnallisen turvallisuuden edistäminen, tähtäävät yhteispohjoismaisten kriisin- ja katastrofinhallintavalmiuksien vahvistamiseen. Pohjoismailla on pitkä kokemus ja laaja asiantuntemus näissä asioissa. Vahvalla pohjoismaisella yhteistyöllä voidaan tehostaa toimintakykyä niin kotikentällä kuin kansainvälisestikin.

Ilmasto ja ympäristö

Jotta Pohjoismaat olisivat jatkossakin maailmanluokan edelläkävijäalue, elinkeinoelämän ja kotitalouksien energiansaanti on turvattava ja energian tuotannon sekä jakelun tulee olla kestävä. Tämän vuoksi energiapolitiikalla on pyrittävä toteuttamaan sekä ympäristö- ja ilmastotavoitteet että Pohjoismaiden jakelu- ja huoltovarmuustavoitteet. Tavoitteiden toteutuminen edellyttää fossiilisten polttoainoiden käytön vähentämistä sekä panostamista useisiin ympäristöä säästäviin ja päästöttömiin energianlähteisiin. Pohjoismaisessa yhteistyössä on siis panostettava nykyistä enemmän uusiutuvan energian kehittämiseen ja hyödyntämiseen. Kaikkien Pohjoismaiden edun mukaista on, että radioaktiivisen jätteen käsittelyssä ja varastoinnissa noudatetaan tiukimpia mahdollisia turvallisuusvaatimuksia.

Pohjoismaisen voittajakonseptin tärkeitä peruspilareita ovat ympäristötietoisuus ja suuret ympäristönsuojelutavoitteet. Pohjoismaiden neuvosto aikoo tällä saralla jatkaa muiden Itämeren ympärysmaiden kanssa tekemäänsä yhteistyötä, jolla ehkäistään mm. Itämeren kolututtoman suuria typpi- ja fosforipäästöjä. Pohjoismaiden neuvoston pyrkimykseen kehittää Pohjoismaita vaikutusvaltaisena alueena sisältyy olennaisesti ympäristö- ja energiatekniikoiden sekä ympäristöjärjestelmäviennin pohjoismainen brändäys.

Pohjoismaat innovaatio- ja kilpailukykykeskuksena

Pohjoismaiden neuvosto aikoo keskittyä keskeisiin elinkeinopoliittisiin edellytyksiin, jotka liittyvät maiden elinkeinoelämän päivittäin kohtaamiin globaaleihin haasteisiin. Yksi perusedellytyksistä on se, että Pohjoismaiden elinkeinoelämällä ja tutkimuslaitoksilla on välttämätöntä globaalia osaamista. Tällä tarkoitetaan tietoa ja kokemuksia uusista osaamisvaatimuksista, kaupallisista käytännöistä, taloudellisista menetelmistä sekä kulttuurienvälisen kanssakäymisen muodoista. Pohjoismaiden neuvosto aikoo edistää yhteistyössä Pohjoismaiden hallitusten kanssa sitä, että globalisaatioasioihin liittyvästä työstä tulee menestyksekkästä.

Pohjoismaiden neuvoston tavoitteena on niin ikään luoda Pohjoismaiden välisiä taloudellisia resursseja, jotka parantavat uusien ja toimintansa jo vakiinnuttaneiden yritysten startti- ja kehitysrahoituksen saatavuutta. Pohjoismaiden on hyödynnettävä alueyhteistyötään nykyistä tehokkaammin, jotta olemassa olevan pääoman käyttö saataisiin optimoitua, ja pyrittävä samalla yhdessä saamaan lisäpääomaa tähän tarkoitukseen.

Pohjoismaiden kansainvälisen kilpailukyvyyn avaintekijöitä ovat koulutus ja tutkimus. Pohjoismaiden neuvosto aikoo toteuttaa näillä alueilla toimenpiteitä, jotka liittyvät varsinkin globalisaatiopanostusten jatkamiseen.

Lopuksi on ratkaisevan tärkeää, että Pohjoismaat jatkavat innovaatioalan kehittämistä joko parantamalla tutkijoiden ja innovointiympäristöjen sekä innovointiympäristöjen ja yritysten välistä vuorovaikutusta. Avainasemassa ovat mm. käyttäjälähtöiset innovaatiot.

Pohjoismaat ja alueyhteistyö

Kansainvälisen yhteistyön lisääntymisen vuoksi Pohjoismaiden on keski-tyttävä nykyistä enemmän alueyhteistyöhön. Tällä viitataan etenkin pohjoisen ulottuvuuden yhteistyöhön sekä alueyhteistyön merkityksen kasvuun eurooppalaisessa yhteistyössä. Pohjoismaiden neuvosto haluaa siten olla jatkossakin aktiivinen toimija Itämeriyhteistyössä, Länsi-Pohjolassa sekä Arktis- ja Barents-yhteistyössä ja tehostaa yhteistyötään myös Euroopan parlamentin kanssa. Pohjoismaiden kannalta on keskeistä lisätä ymmärrystä näiden alueiden tärkeimmistä haasteista ja yhteistyökysymyksistä. Pohjoismaiden neuvoston tavoitteena on osallistaa naapurimaitaan aktiiviseen toimintaan alueellisissa yhteistyöelimissä.

Pohjoismaiden hyvinvointiyhteiskunnat

Hyvän kansanterveyden sekä yhteiskunnan taloudellisen ja sosiaalisen turvallisuuden välillä on selkeä yhteys. Ihmisten tulee tarvittaessa voida ja uskaltaa vaihtaa ammattia tai työtä työmarkkinoilla pysymiseksi. Taloudellinen stressi ja sosiaalinen turvattomuus heikentävät terveyttä. Terveys sekä taloudellinen ja sosiaalinen turvallisuus ovat tärkeitä menestystekijöitä, jotka auttavat Pohjoismaita pysymään kansainvälisen kilpailun kärjessä myös vastaisuudessa. Tähän liittyen Pohjoismaiden neuvosto aikoo keskittyä vuoden aikana pohjoismaiseen hyvinvointimalliin.

Sosiaalipoliittiset uudistukset ovat nykyisin usein kytköksissä taloudellisten ja sosiaalisten rakenteiden muuttumiseen. Pohjoismaiden tulee toimia siten, että tärkeät saavutukset, kuten köyhyyden poistaminen, sosiaalisen eriarvoisuuden vähentäminen sekä naisten toimintamahdollisuuksien lisääminen eivät vaarannu. Pohjoismaiden neuvoston ja pohjoismaisen yhteistyön yhtenä tärkeänä haasteena onkin laatia uudistusstrategioita, jotka mahdollistavat ihmisten sosiaaliturvasta huolehtimisen maailmantalouden yhden-tyessä.

Kulttuurinen yhteenkuuluvuus

Kulttuuriyhteistyöllä on tärkeä merkitys Pohjoismaille, ja se on yksi pohjoismaisen yhteistyön kulmakivistä. Pohjoismaiden neuvosto seuraa vuonna 2008 pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön uuden rakenteen kehitystä ja tekee tarvittaessa muutosehdotuksia. Tulevina vuosina kiinnitetään erityistä huomiota myös kulttuurin ja elinkeinoelämän yhdistämiseen liittyviin kehitysmahdollisuuksiin. Kielet ja kielten ymmärtäminen ovat tästä näkökulmasta keskeisiä, joten kielipoliittisilla kysymyksillä on tärkeä sija.

Rajaesteetön Pohjola

Yritysten ja yksityishenkilöiden mahdollisuus liikkua ja toimia vapaasti Pohjoismaissa ilman häiritseviä rajaesteitä on yksi perusedellytyksistä sille, että Pohjoismaat voivat kehittyä ja säilyä kilpailukykyisenä alueena.

Pitkälle kehittyneen hyvinvoinnin ja suuren julkisen sektorin vuoksi Pohjoismaissa on paljon yhteiskunnan eri aloihin liittyviä sääntöjä, lakeja ja direktiivejä. Nämä säännöt ja lait eivät aina ole yhtenäisiä eri Pohjoismaissa, ja tilannetta kärjistää se, että Pohjoismaiden väestö ja yritykset toimivat ja elävät yhä useammin kahdessa tai useassa Pohjoismaassa.

Nykyisten rajaesteiden poistaminen ei kuitenkaan riitä, sillä uusiakin esteitä syntyy koko ajan kansallisen lainsäädännön uudistamisen ja EU-direktiivien kansallisen täytäntöönpanon myötä. Tämän vuoksi onkin välttämätöntä, että Pohjoismaat koordinoivat näitä prosesseja keskenään.

Pohjoismaiden neuvosto ja Pohjoismaiden hallitukset seuraavat tiiviisti Pohjoismaiden välisten keskeisten rajaesteiden poistamista. Lisäksi Pohjoismaiden neuvosto kiinnittää erityistä huomiota Pohjoismaiden hallitusten luomien uusien rakenteiden ja niiden toimivuuden arviointiin.

norden

Pohjoismaiden neuvosto

Store Strandstræde 18
DK-1255 København K
www.norden.org

ANP 2007:754. ISBN 978-92-893-1603-3. © Pohjoismaiden neuvosto, Kööpenhamina 2007. Suunnittelu: Kjell Olsson. Paino: Saloprint A/S, Kööpenhamina 2008. Kannen kuva: s. 1 BananaStock; s. 3 Thierry Lauzun, Iconotec.com/PhotoDisc/Tom Jensen, norden.org; s. 4 PhotoDisc/Ingram/Digital Vision; s. 5 PhotoDisc/Ingram/Johannes Jansson; s. 6 Thierry Lauzun, Inocotec.com/Johannes Jansson/d:o; s. 7 Johannes Jansson. Printed in Denmark

Tietoa Pohjoismaiden neuvostosta

Pohjoismaiden neuvostolla on vuonna 2008 kolme yhteistä kokousta – tammikuussa, huhtikuussa ja syyskuussa – sekä Pohjoismaiden neuvoston istunto lokakuun viimeisellä viikolla. Näiden kokousten lisäksi Pohjoismaiden neuvoston valiokunnilla on erilliset kokoukset omista aiheistaan kesäkuun lopussa. Vuoden 2008 puheenjohtajamaana on Suomi.

Pohjoismaiden neuvostossa on 87 jäsentä, jotka jakautuvat viiden Pohjoismaan ja kolmen itsehallintoalueen valtuuskuntiin, eli Suomen, Ruotsin, Norjan, Tanskan, Islannin, Ahvenanmaan, Färsaarten ja Grönlannin valtuuskuntaan. Neuvostossa on neljä puolue-ryhmää: sosiaalidemokraattinen ryhmä, keskiryhmä, konservatiivinen ryhmä ja vasemmistososialistinen vihreä ryhmä. Seitsemän

Pohjoismaiden neuvoston jäsentä ei kuulu mihinkään puolueryhmään. Pohjoismaiden neuvoston tarkkailijana on Saamelainen parlamentaarinen neuvosto. Neuvoston sihteeristö sijaitsee Kööpenhaminassa.

Pohjoismaiden neuvoston elimet:

puheenjohtajisto
kulttuuri- ja koulutusvaliokunta
kansalais- ja kuluttajavaluokunta
ympäristö- ja luonnonvaravaluokunta
hyvinvointivaliokunta
elinkeinovaliokunta
tarkastuskomitea

Pohjoismaiset yhteistyöjärjestöt:

Länsi-Pohjolan neuvosto
Norden-yhdistysten liitto
Nuorten Pohjoismaiden neuvosto

Kansainvälinen yhteistyö Pohjoismaiden neuvoston kansainvälisen yhteistyön tavoitteena on edistää Pohjoismaiden arvoja ja näkökantoja kansainvälisissä yhteyksissä, toimia Pohjois-Euroopan ja Itämeren alueen haasteisiin liittyvän parlamentaarisen yhteistyön vauhdittajana sekä toimia mielipidevaikuttajana ja aloitteentekijänä arktisen ja Barentsin alueen asioissa. Yhteistyöllä edistetään osittain myös pohjoisen ulottuvuuden sekä EU:n ja sen itänaapurien suhteiden kehittymistä.

Pohjoismaiden neuvoston yhteistyökumppaneita ovat Baltian yleiskokous (BA) ja Itämeren parlamentaarikkokonferenssi (BSPC). Neuvosto vastaa mm. parlamentaarikkokonferenssin sihteeristötoiminnoista ja toimii sen pysyvän komitean puheenjohtajana vuonna 2008. Muita yhteistyökumppaneita ovat Arktisen alueen parlamentaarikkokomitea (SCPAR) sekä Venäjän liittoneuvosto. Myös Euroopan parlamentin kanssa tehtävä yhteistyö on tiivistynyt viime vuosina.

Pohjoismaiden neuvoston kansainvälinen kontaktiverkosto kattaa myös mm. seuraavat järjestöt:
Luoteis-Venäjän parlamentaarinen yleiskokous (PANWR)
Beneluxin parlamentti (BICC)
Brittiläis-irlantilainen parlamentaarinen elin (BIIPB)
Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön parlamentaarinen yleiskokous (OSCE PA)
Länsi-Euroopan unionin parlamentaarinen yleiskokous (WEU PA)
Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous (PACE)
Maailmanpankin parlamentaarinen verkosto (PNoWB)
Itsenäisten valtioiden yhteisön parlamentaarinen yleiskokous (CIS-IPA)